

Program studiów
dla kierunku studiów pn. Bezpieczeństwo wewnętrzne

I. Charakterystyka studiów:

- 1. Nazwa kierunku studiów:** *Bezpieczeństwo wewnętrzne*
- 2. Przyporządkowanie kierunku studiów do właściwej dziedziny i dyscypliny nauki, do których odnoszą się efekty uczenia się, wraz z przypisaniem punktów ECTS:**

L.p.	Dziedziny nauki	Dyscypliny naukowe Dyscypliny artystyczne*	Punkty ECTS	
			liczba	%
1.	Dziedzina nauk społecznych	nauki o bezpieczeństwie	92	51%
2.		nauki o polityce i administracji	70	39%
3.		nauki socjologiczne	18	10%

- 3. Poziom kształcenia:** *studia pierwszego stopnia*
- 4. Profil studiów:** *praktyczny*
- 5. Forma studiów:** *stacjonarne*
- 6. Łączna liczba godzin:**
2929 (bez praktyk zawodowych: 1965) – *studia stacjonarne*
2209 (bez praktyk zawodowych: 1245) – *studia niestacjonarne*
- 7. Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta:** *licencjat*
- 8. Ogólne cele uczenia:**

Nadrzędnym celem uczenia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* jest przygotowanie absolwenta do pracy w sektorze administracji publicznej poprzez wyposażenie go w kompetencje (z zakresu wiedzy, umiejętności i postaw) niezbędne do kreatywnego, odpowiedzialnego oraz fachowego wykonywania służbowych obowiązków. W ramach kierunku student uzyskuje: wiedzę z zakresu systemu bezpieczeństwa państwa oraz instytucji odpowiedzialnych za zwalczanie zagrożeń; wiedzę na temat współczesnych zagrożeń bezpieczeństwa państwa; kompetencje z zakresu analizowania i prognozowania zachowań społecznych oraz wszelkiego rodzaju zagrożeń z zakresu bezpieczeństwa państwa; umiejętności samodzielnego oceniania ryzyka występowania niepożądanych zdarzeń; umiejętności samodzielnego

rozwiązywania problemów teoretycznych, jak i praktycznych z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego

Absolwenci kierunku studiów będą mieli możliwość zatrudnienia na różnych stanowiskach wykonawczych i analitycznych w: służbach policyjnych; inspekcjach i stażach; komórkach administracji publicznej realizujących zadania w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego i zarządzania kryzysowego; wewnętrznych służbach ochronnych; organizacjach społecznych i fundacjach zajmujących się bezpieczeństwem wewnętrznym.

9. Typowe miejsca pracy absolwentów:

Rozległa i interdyscyplinarna wiedza oraz umiejętności jakie absolwenci kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* nabywają podczas studiów pozwala im na podejmowanie zadań o zróżnicowanym charakterze.

Kierunek *Bezpieczeństwo wewnętrzne* przygotowuje absolwenta do pracy w:

- instytucjach państwowych, strukturach administracji publicznej (rządowej i samorządowej) jak i prywatnych podmiotach gospodarczych (m.in. urzędy gmin, powiatów, województw, urzędy pracy, samorządowe jednostki organizacyjne; rządowe instytucje publiczne),
- państwowych służbach mundurowych (m.in. Siły zbrojne RP, Policja, Straż Graniczna, Państwowa Straż Pożarna)
- innych podmiotach zajmujących się problematyką bezpieczeństwa wewnętrznego (m.in. zespoły reagowania kryzysowego, struktury obrony cywilnej, Ochotnicza Straż Pożarna, ochrona osób i mienia).

10. Możliwość kontynuacji kształcenia: studia podyplomowe, kursy doskonalące, szkolenia specjalistyczne, studia drugiego stopnia.

11. Ogólne wymagania wstępne: (dotyczy ewentualnych badań lekarskich, rozmowy kwalifikacyjnej, itp.):

Oferta studiów pierwszego stopnia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* skierowana jest przede wszystkim do absolwentów szkół średnich, którzy zainteresowani są szeroką problematyką bezpieczeństwa wewnętrznego, szczególnie zaś do absolwentów tzw. klas mundurowych. W przypadku Wałbrzycha długoletnie tradycje w tym zakresie ma IV Liceum Ogólnokształcące, które od kilku lat opuszcza średnio około 75 absolwentów klas tego typu.

Warunki, tryb oraz terminy rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji, w tym zasady przyjmowania na studia kandydatów z niepełnosprawnością; w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się, cudzoziemców, czy laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego, regulują stosowne, coroczne, uchwały Senatu.

Postępowanie rekrutacyjne jest prowadzone w dwóch etapach: elektroniczna rejestracja kandydatów poprzez platformę internetową USOS oraz przyjmowanie wymaganych dokumentów. W stosunku do kandydatów stosuje się rozróżnienie na kandydatów posiadających świadectwo dojrzałości („stara matura”) lub świadectwo maturalne („nowa matura”), a także egzamin maturalny potwierdzony dyplomem IB, EB lub innym świadectwem spoza terytorium RP (np. ukraińskim).

Podstawą przyjęcia na studia są punkty rekrutacyjne przyznawane kandydatowi za przedmioty, z których zdawał egzamin maturalny lub dojrzałości.

Oceny/procenty uzyskane na egzaminie maturalnym są przeliczane w sposób przyjęty w uchwale rekrutacyjnej na tzw. punkty rekrutacyjne. Postępowanie rekrutacyjne na studia pierwszego stopnia ma charakter konkursowy, o przyjęciu na I rok studiów decyduje miejsce kandydata na liście rankingowej.

II. Koncepcja kształcenia/uczenia i jej zgodność z misją, strategią uczelni, przy uwzględnieniu potrzeb lokalnego rynku pracy oraz wyników badań losów absolwentów:

Koncepcja kształcenia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* oparta jest na czterech podstawowych założeniach:

- zgodność ze strategią i misją Państwowej Uczelni Angelusa Silesiusa,
- adekwatność zakresu i sposobu kształcenia do potrzeb rynku pracy: lokalnego, regionalnego i ogólnopolskiego,
- dostosowanie do celu nadrzędnego, jakim jest osiągnięcie w procesie kształcenia założonej sylwetki absolwenta (opis sylwetki przedstawiony został w osobnym rozdziale),
- zgodność z dyscypliną naukową „nauki o bezpieczeństwie” wchodzącą w skład dziedzin nauk społecznych.

Pierwszorzędnym założeniem w przyjętej dla kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* koncepcji kształcenia jest zgodność:

- ze strategią rozwoju Państwowej Uczelni Angelusa Silesiusa, w tym siedmioma głównymi celami strategicznymi, które zostały przedstawione w osobnej części niniejszego dokumentu oraz

- z misją Uczelni mającą następujące brzmienie: „Przekazywanie praktycznych umiejętności zawodowych i przydatnej wiedzy teoretycznej, użytecznych dla kształconych i dla rynku pracy” (Strategia Rozwoju Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu na lata 2016-2025).

Państwowa Uczelnia Angelusa Silesiusa przykłada szczególną wagę do kształtowania umiejętności praktycznych, jak i przekazywania studentom niezbędnej wiedzy teoretycznej dla zrozumienia stosowanych w praktyce metod i sposobów działania.

Po drugie, koncepcja kształcenia dla kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* zakłada dostosowanie zakresu i procesu kształcenia do potrzeb rynku pracy, zarówno w sektorze publicznym (w służbach mundurowych, administracji publicznej: państwowej i samorządowej) jak i prywatnym, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb lokalnych, regionalnych (dotyczy Dolnego Śląska) oraz potrzeb o charakterze ogólnopolskim.

Informację o potrzebach rynku pracy Uczelnia uzyskuje i aktualizuje z dwóch, kluczowych źródeł:

- opinie przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych, w tym przedstawicieli jednostek służb mundurowych stacjonujących w regionie, podmiotów samorządowych, przedsiębiorstw prywatnych oraz przedstawicieli szkolnictwa średniego,
- raporty, wymienione w osobnej części, przedstawiające aktualne trendy na rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem regionu Dolnego Śląska.

Dzięki dostosowaniu procesu kształcenia oraz sylwetki absolwenta kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* do potrzeb rynku pracy zmaksymalizowane zostaną możliwości uzyskania takiej pracy, która jest zgodna z nabytymi przez absolwentów wykształceniem oraz kompetencjami, Uczelnia ma znaczący udział w przygotowaniu przyszłych kadr zajmujących się sprawami bezpieczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem kadr lokalnych.

Po trzecie, koncepcja kształcenia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* zakłada adekwatność do celu, jakim jest osiągnięcie w procesie kształcenia przyjętej sylwetki absolwenta. Po to, aby sylwetka absolwenta kierunku została ukształtowana zgodnie z opisem przedstawionym w następnym rozdziale, Uczelnia zapewnia:

- odpowiedni program studiów, gwarantujący dostarczenie wiedzy i umiejętności praktycznych, w tym program praktyk zawodowych organizowanych we współpracy z jednostkami służb mundurowych, jednostkami samorządowymi oraz przedsiębiorstwami prywatnymi,
- uczestnictwo interesariuszy zewnętrznych (w tym przedstawicieli jednostek służb mundurowych stacjonujących w regionie Dolnego Śląska oraz przedstawicieli lokalnego samorządu) w procesie kształtowania koncepcji kształcenia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne*,
- dobór kadry o wysokim stopniu kompetencji oraz umiejętnościach dydaktycznych i praktycznych,
- możliwość uczestnictwa studentów i pracowników badawczo-dydaktycznych w wymianach międzynarodowych.

Ponadto pracownikom dydaktycznym oraz badawczo-dydaktycznym Uczelnia zapewnia warunki umożliwiające rozwój zawodowy, także we współpracy z Uczelniami zagranicznymi.

Studia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* będą prowadzone w Instytucie Społeczno-Prawnym. Dzięki temu zapewniona jest sprawność organizacyjna oraz przepływ informacji, wiedzy i doświadczeń między poszczególnymi pracownikami oraz możliwość omawiania przez nich aktualnych wyzwań i problemów związanych z realizacją programu i procesu dydaktycznego. Zarówno w ramach Zespołu ds. Jakości Kształcenia, jak i poza nim. Po czwarte, koncepcja kształcenia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* zakłada zgodność programu studiów z obszarem badań i zainteresowań dyscypliny naukowej „nauki o bezpieczeństwie”, wchodzącej w skład dziedziny nauk społecznych oraz nauk pokrewnych (nauk o polityce i administracji, nauk prawnych).

Bezpieczeństwo stanowi podstawową i zasadniczą wartość, wokół której koncentruje się zakres i proces nauczania na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne*. Kształtując kompetencje i umiejętności absolwentów w sprawach bezpieczeństwa Uczelnia umożliwia absolwentom efektywne uczestnictwo w realizacji projektów (zarówno indywidualnych, jak i zespołowych) w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego realizowanych przez organy publiczne (państwowe i samorządowe), służby mundurowe, a także podmioty prywatne oraz

instytucje pozarządowe. Tym samym Uczelnia przyczynia się do wzrostu poziomu bezpieczeństwa lokalnego, regionalnego i narodowego.

Wskazanie związku studiów ze strategią Uczelni

Kierunek *Bezpieczeństwo wewnętrzne* wpisuje się w realizację wszystkich celów kierunkowych wspomnianej już *Strategii działania i rozwoju Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu na lata 2016-2025* (Uchwała nr 76/2016 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu z dnia 26 października 2016 r.), tzn.: rozwoju oferty dydaktycznej; doskonalenia jakości kształcenia; edukacji na potrzeby otoczenia; rozwoju własnej kadry naukowo-dydaktycznej; rozwoju infrastruktury uczelni (budynków, a przede wszystkim sprzętu specjalistycznego) i umiędzynarodowienia jej działalności.

Strategiczne cele nawiązują do koncepcji kształcenia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* i odzwierciedlają potrzeby kandydata i studenta (tabela 1).

Tabela1. Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi Uczelni

Cel strategiczny	Odniesienie do koncepcji kształcenia na kierunku <i>Bezpieczeństwo wewnętrzne</i>	Sposoby realizacji
Cel strategiczny 1: Zapewnienie wysokiej jakości i różnorodności oferowanych przez Uczelnię usług edukacyjnych, uwzględniających przewidywane zmiany otoczenia społeczno-gospodarczego	1. Dostosowywanie oferty dydaktycznej studiów o profilu praktycznym, silnie zorientowanej na zdobycie przez studenta specjalistycznej wiedzy oraz umiejętności praktycznych, do potrzeb rynku pracy we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi. 2. Kształtowanie u absolwentów postaw osobowych i społecznych, pozwalających im nie tylko pełnić aktywną rolę zawodową w wybranej dziedzinie, ale także umożliwiają dalsze, ustawiczne kształcenie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych oraz językowych zgodnie z zasadą <i>Lifelong Learning</i>	1. Zintensyfikowanie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, np. poprzez wprowadzenie ankiet eksperckich; profil kształcenia i sylwetka absolwenta zgodne z zapotrzebowaniem lokalnego i regionalnego rynku pracy. Zawody związane z szeroką ujętą problematyką bezpieczeństwa wewnętrznego (policjant, strażnik miejski, żołnierz) traktowane są jako deficytowe. 2. System praktyk zawodowych w pełni przygotowuje do pracy zawodowej.
Cel strategiczny 2: Zintensyfikowanie współpracy z bliższym	1. Prowadzenie studiów o profilu praktycznym powoduje wyraźne	1. Uczelnia zawiera porozumienia o współpracy

i dalszym otoczeniem społeczno-gospodarczym	zdynamiczowanie kontaktów z interesariuszami zewnętrznymi.	z licznymi instytucjami gospodarczymi, społecznymi oraz kulturalnymi, przedsiębiorstwami, a w przypadku kierunku <i>Bezpieczeństwo wewnętrzne</i> z JST, służbami mundurowymi Program studiów kładzie nacisk na absolwenta kreatywnego, wrażliwego, refleksyjnego, gotowego do komunikowania się i współpracy ze środowiskiem zawodowym
Cel strategiczny 3: Umocnienie samodzielności uczelni w głównych obszarach jej działalności	<p>1. Dążenie do stworzenia pierwszo-etatowej kadry naukowo-dydaktycznej.</p> <p>2. Zapewnienie i wspieranie rozwoju zawodowego i naukowego i kadry.</p> <p>3. Rozwijanie współpracy z praktykami</p>	<p>1. Obecnie w PU AS ok. 94 % godzin zajęć realizowanych jest przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w podstawowym miejscu pracy [ok. 6% kadry drugoetapowej stanowią pielęgniarki (kierunek <i>Pielęgniarstwo</i>), prowadzące zajęcia praktyczne w szpitalach, przychodniach, itp.].</p> <p>2. Finansowanie grantów badawczych – wewnętrznych (Zarządzenie Rektora nr 73/2021 z dnia 18 listopada 2021 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu dofinansowania wewnętrznych projektów badawczych w Państwowej Uczelni Angelusa Silesiusa), dofinansowywanie udziału w konferencjach, szkoleniach. Organizowanie wewnętrznych szkoleń i warsztatów, doskonalących umiejętności dydaktyczne pracowników (m.in. coroczne szkolenia wyjazdowe „Dydaktyka szkoły wyższej”). Możliwość publikowania wyników swoich badań w punktowanym wydawnictwie PU AS.</p> <p>3. Powołanie od 2020 r. prorektora ds. rozwoju, wcześniej pełnomocnik rektora ds. współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym (zakres zadań m.in.: współpraca z otoczeniem gospodarczym).</p>

<p>Cel strategiczny 4: Rozwój infrastruktury uczelniej oraz informatyzacji i wizualizacji uczelni</p>	<p>1. Systematyczna rozbudowa i modernizacja posiadanej infrastruktury, w tym informatycznej oraz specjalistycznych pomieszczeń (pracowni, laboratoriów), ich wyposażenia technicznego, oprogramowania itp.</p>	<p>1. Systematycznie rozbudowywana i modernizowana jest infrastruktura Uczelni. Powstają nowe laboratoria, pracownie specjalistyczne, a w tych już istniejących modernizuje się wyposażenie. W 2022 r. rozpoczęliśmy budowę Centrum dydaktyczno-sportowego (planowany czas oddania budynku – czerwiec 2023 r.</p>
<p>Cel strategiczny 5: Kreowanie wizerunku Uczelni kształcącej wykwalifikowaną kadrę</p>	<p>1. Systematyczne wzmacnianie pozycji edukacyjnej na lokalnym, regionalnym i krajowym rynku.</p>	<p>1. Tworzenie, we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, wspólnych inicjatyw (konferencji, seminariów, targów), promujących region i Uczelnię. Budowanie pozytywnego wizerunku Uczelni i prowadzonych kierunków studiów w mediach i środowisku lokalnym. Organizowanie konkursów przedmiotowych, warsztatów, wykładów w ramach m.in. Dolnośląskich Dni Nauki, czy też Dnia Kariery. Bieżące informacje na temat aktywności studentów i wykładowców PU AS publikowane są na stronie internetowej Uczelni.</p>
<p>Cel strategiczny 6: Internacjonalizacja</p>	<p>1. Uczestnictwo studentów oraz wykładowców w programach współpracy międzynarodowej, w tym w programie Erasmus+.</p> <p>2. Rozwijanie kompetencji interkulturowych jako niezbędny warunek zrozumienia innych kultur i wynikających z nich różnic w wielu obszarach życia zawodowego i prywatnego.</p>	<p>1. Rozwijanie współpracy z międzynarodowym otoczeniem naukowo-dydaktycznym, zwiększanie mobilności, kompetencji językowych i interpersonalnych studentów oraz pracowników, zwiększanie liczby uczelni partnerskich oraz wymiana międzynarodowa (program Erasmus+, współpraca z uczelniami spoza UE: Kanada, Gruzja, Białoruś).</p> <p>2. Kształcenie praktyczne niesie za sobą ideę uczenia holistycznego - wyedukowanie studenta kompetentnego, zorientowanego na samokształcenie, rozwijanie się</p>

		i otwartego na wyzwania współczesnego świata (w tym np. gotowego do pracy zdalnej).
Cel strategiczny 7: Akademickość (dążenie do niej)	1. Akademickość rozumiana w aspektach rozwoju naukowego/badawczego własnej kadry naukowej oraz stworzenia odpowiednich warunków do jej rozwoju	1. Uczelnia wspiera nauczycieli akademickich w ich rozwoju naukowym/badawczym poprzez: dofinansowanie konferencji, publikacji, awansów naukowych.

Źródło: opracowanie własne.

Przygotowany program studiów dla kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne doskonale* wpisuje się w realizację Strategii Rozwoju Uczelni poprzez aktualizację oferty dydaktycznej - w reakcji na zmiany zachodzące w otoczeniu społecznym (w tym rynku pracy) – czemu służy współpraca z partnerami zewnętrznymi w zakresie cyklicznego opiniowania oferty programowej poszczególnych kierunków, a także współpraca z interesariuszami w ramach Kierunkowych Zespołów Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Konstrukcja efektów uczenia się dla kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* jest zgodna z obowiązującym Rozporządzeniem ministra nauki i szkolnictwa wyższego dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. 2018, poz. 2218).

Program studiów opiera się na modułowym systemie kształcenia i łączy w sobie nabywanie i rozwijanie praktycznych umiejętności oraz pozyskiwanie niezbędnej wiedzy teoretycznej i jej zastosowanie w konkretnych sytuacjach zawodowych. Zajęcia są prowadzone przez praktyków, posiadających wieloletnie doświadczenie zawodowe w zakresie szeroko ujętego bezpieczeństwa wewnętrznego.

Program studiów obejmuje:

- moduł I – Moduł ogólnouczelniany (390 godz. – studia stacjonarne/168 godz. – studia niestacjonarne i 24 ECTS);
- moduł II – Administracja i prawo w porządku publicznym (315/204 godz. i 23 ECTS);
- moduł III – Bezpieczeństwo regionalne i państwowe (345/243 godz. i 22 ECTS);
- moduł IV – Komunikowanie w zakresie bezpieczeństwa (120/96 godz. i 10 ECTS);
- moduł V – Służby mundurowe i porządek publiczny (105/78 godz. i 10 ECTS);
- moduł VI – Formacje policyjne (180/132 godz. i 14 ECTS);
- moduł VII – Zarządzanie kryzysowe (420/276 godz. i 28 ECTS);

- moduł VIII - Praca dyplomowa (90/48 godz. i 10 ECTS);
- moduł IX (J) - Praktyka zawodowa (960 godz. i 30 ECTS);
- Inne (4/4 godz. i 1 ECTS).

III. Zakładane efekty uczenia się:

- 1. Opis i tabela odniesień efektów kierunkowych do charakterystyk drugiego stopnia dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji dla siódmego poziomu kształcenia (zał. 1).**
- 2. Tabela odniesienia kompetencji inżynierskich przez kierunkowe efekty uczenia się (dotyczy wyłącznie studiów inżynierskich) (zał. 1a) – nie dotyczy**
- 3. Tabela efektów kierunkowych w odniesieniu do form realizacji przedmiotów/modułów kształcenia (zał. 2).**
- 4. Tabela efektów kierunkowych w odniesieniu do metod weryfikacji (zał. 3).**
- 5. „Skrócona matryca pokrycia” efektów uczenia dla kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne*, poziom szósty (zał. 4).**
- 6. Zasady dokumentowania osiągniętych efektów uczenia się – teczki przedmiotowe (zał. 5).**
- 7. Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych w trakcie całego cyklu kształcenia:**

Prowadzący zajęcia określają szczegółowe, tzw. przedmiotowe efekty uczenia się i formę/formy ich weryfikacji, które są opisane w karcie przedmiotu. Osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się określonych dla poszczególnych zajęć oznacza realizację założonej koncepcji kształcenia na prowadzonym kierunku i uzyskanie efektów kierunkowych (osiągnięcie sylwetki absolwenta). Weryfikacja i ocena efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia odbywa się m. in. poprzez:

- proces dyplomowania - poprzez prace dyplomowe i egzamin dyplomowy - weryfikuje się zakładane efekty uczenia się. Oceniane są przez promotora i recenzenta – praca dyplomowa oraz członków komisji egzaminacyjnej – egzamin dyplomowy;
- praktyki studenckie - efekty uczenia się uzyskiwane podczas realizacji praktyki studenckie są dopełnieniem koncepcji kształcenia. Weryfikacja efektów następuje zgodnie z regulaminem praktyk dla danego kierunku studiów. Ponadto efekty uczenia się przypisane do praktyk

zawodowych są weryfikowane podczas przygotowywania pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego;

- wymianę międzynarodową studentów - uzyskiwanie informacji od studentów dotyczącej posiadanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w kontekście pobytu w uczelni partnerskiej;
- działalność i osiągnięcia kół naukowych - informacja zwrotna poprzez uzyskiwane recenzje zewnętrzne (publikacje naukowe, wystąpienia na konferencjach, przyznane stypendium rektora i ministra);
- badanie losów absolwentów - poprzez uzyskiwanie informacji zwrotnych z zakresu uzyskanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych i ich przydatności na rynku pracy;
- badanie opinii pracodawców - opiniowanie przez pracodawców programów studiów, w tym zakładanych efektów uczenia się i metod ich weryfikowania, szczególnie dotyczących kształcenia praktycznego.

Dodatkowo podstawą oceny realizacji efektów uczenia się są:

- prace etapowe - realizowane przez studenta w trakcie studiów takie jak: kolokwia, sprawdziany, prace zaliczeniowe, referaty, prezentacje, case studies, projekty, itd., które są opisane w kartach przedmiotu, a ich przypisanie do danego przedmiotu odzwierciedla Tabela efektów kierunkowych w odniesieniu do metod weryfikacji (zał. 3).
- egzaminy z przedmiotu - pytania przygotowane do egzaminu nie powinny wychodzić poza treści zawarte w karcie przedmiotu realizowanych w ramach wykładu. Student ma prawo do uzasadnienia przez prowadzącego otrzymanej na egzaminie oceny.

Forma egzaminu: ustna, pisemna, testowa lub praktyczna określana jest przez prowadzącego wykład i zawarta w karcie przedmiotu.

- zaliczenie i zaliczenie z oceną. Prowadzący zajęcia określa kryteria oceny, podaje jej składowe. Zaliczenie przedmiotu bez oceny dotyczy wyłącznie zajęć z Wychowania fizycznego, wszystkie pozostałe są zaliczeniami na ocenę.

Formy i metody prowadzenia zajęć oraz kryteria oceny i jej składowe określa karta przedmiotu. Wszystkie formy weryfikacji osiągnięć studenta uzyskanych w ramach zajęć w danym semestrze odnotowuje się w kartach okresowych osiągnięć studenta.

Szczegółowe informacje zawarte są w „teczkach przedmiotowych”.

III. Program studiów:

1. **Liczba semestrów i liczba pkt. ECTS niezbędna do uzyskania kwalifikacji:** 6 semestrów, 180 pkt. ECTS.
2. **Wymiar i zasady odbywania praktyk zawodowych:** ogółem 960 godzin; 30 pkt ECTS. Kierunkowy regulamin praktyk zawodowych (zał. 6).
3. **Plan studiów z zaznaczeniem modułów/przedmiotów obowiązkowych i podlegających wyborowi studenta, minimum 30% ogólnej liczby pkt. ECTS (zał. 7).**

Struktura studiów (nazwy specjalności i specjalizacji – nie dotyczy):

Program studiów pn. *Bezpieczeństwo wewnętrzne* obejmuje:

- moduł I – Moduł ogólnouczelniany (390 godz. – studia stacjonarne/168 godz. – studia niestacjonarne i 24 ECTS);
 - moduł II – Administracja i prawo w porządku publicznym (315/204 godz. i 23 ECTS);
 - moduł III – Bezpieczeństwo regionalne i państwowe (345/243 godz. i 22 ECTS);
 - moduł IV – Komunikowanie w zakresie bezpieczeństwa (120/96 godz. i 10 ECTS);
 - moduł V – Służby mundurowe i porządek publiczny (105/78 godz. i 10 ECTS);
 - moduł VI – Formacje policyjne (180/132 godz. i 14 ECTS);
 - moduł VII – Zarządzanie kryzysowe (420/276 godz. i 28 ECTS);
 - moduł VIII - Praca dyplomowa (90/48 godz. i 10 ECTS);
 - moduł IX (J) - Praktyka zawodowa (960 godz. i 30 ECTS);
 - Inne (4/4 godz. i 1 ECTS).
4. **Zasady zaliczania lektoratu:** dla studiów pierwszego stopnia: język obcy do wyboru: język angielski lub niemiecki (8 pkt. ECTS), w wymiarze 120 godz. – studia stacjonarne, 60 godz. – studia niestacjonarne; zaliczany semestralnie (od semestru 1 do 4);
 5. **Obowiązkowe zajęcia z wychowania fizycznego** prowadzone są na studiach pierwszego stopnia stacjonarnych, w wymiarze 60 godzin. Zajęciom tym nie przypisuje się punktów ECTS.
 6. **Wskaźniki dotyczące programu studiów na danym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia określone Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. z 2018 r., poz. 1861 z późn. zm.):**

Tabela 2.

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/udział procentowy
Liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	180/ 100%
Liczba punktów ECTS przyporządkowana do zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów	150 ECTS/ 83,33%
Liczba punktów ECTS przyporządkowana modułom zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym, służącym zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych	91 ECTS/ 50,55%
Liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom z obszarów <u>nauk humanistycznych</u> lub nauk społecznych (w przypadku kierunków studiów przypisanych do obszarów innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne)	5 ECTS/ 2,7%
Liczba punktów ECTS przyporządkowana przedmiotom/modułom zajęć do wyboru	68 ECTS/ 37,78%
Liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym/wymiar praktyk zawodowych	30 ECTS/ 16,66%
Liczba punktów ECTS, obejmująca zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne (nie mniej niż 50%)	91 ECTS/ 50,55%

7. Sylabusy poszczególnych modułów/przedmiotów (zał. 8).

IV. Warunki realizacji programu studiów

1. Wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe dla kierunku, profilu i stopnia studiów (zał. 9).
2. Informacja o infrastrukturze zapewniającej realizację celów kształcenia (sale dydaktyczne, laboratoria, pracownie, wyposażenie biblioteki wyposażoną w literaturę zalecaną w ramach kształcenia na kierunku)

Baza dydaktyczna, z której korzystać będą studenci kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne*, studia pierwszego stopnia, składa się z dwóch, przystosowanych do

prowadzenia zajęć dydaktycznych budynków, zlokalizowanych przy ul. Zamkowej 4 oraz Piotra Skargi 14a. Budynki w bezpośrednim sąsiedztwie to: gmach główny (dawny Pałac Czettritzów), o powierzchni użytkowej 3.316 m² oraz nowoczesny budynek dydaktyczny, dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (posiadający windę, szerokie korytarze) przy ul. Piotra Skargi 14a, o powierzchni użytkowej 4 660 m².

Wszystkie sale wykładowe w bud. A i B wyposażone są w sprzęt nagłośnieniowy, komputery, projektory, część również w tablice multimedialne. Przykładowo, sale nr 104 i nr 201 (bud. A) wyposażone są w komputer, projektor multimedialny, ekran projekcyjny oraz nagłośnienie. Każda z tych sal może pomieścić 88 studentów. Sale wykładowe w budynku B – nr 121 oraz nr 222 mogą pomieścić po 120 studentów.

We wszystkich salach ćwiczeniowych znajduje się sprzęt audiowizualny, komputery, ekrany projekcyjne i rzutniki. Cztery pracownie komputerowe – dwie w budynku A i dwie w budynku B (łącznie 98 stanowisk z dostępem do szerokopasmowego Internetu) - wyposażone są w nowy sprzęt komputerowy, wraz z oprogramowaniem - zapewniającym pełną realizację treści kształcenia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne*. Zarówno na terenie budynku A jak i budynku B, studenci i wykładowcy mogą korzystać z darmowego Internetu - dzięki punktom bezprzewodowej sieci Wi-Fi.

W głównym budynku Uczelni do dyspozycji studentów i pracowników oddano kompleks sportowy o powierzchni 205 m², na który składa się: siłownia, sala do ćwiczeń sprawności i kondycji typu fitness oraz sauna. Kompleks jest bogato wyposażony w profesjonalny sprzęt tj. (ergometr, trener eliptyczny, wioślarz, bieżnie, atlas do ćwiczeń siłowych, rowery stacjonarne) i stanowi doskonałe zaplecze dydaktyczne (wykorzystywane m.in. podczas zajęć WF).

Od czerwca 2011 r. użytkowana jest nowoczesna sala audiowizualna *Auditorium Novum im. prof. Elżbiety Łonc* (499 m²) – aula na 350 miejsc siedzących, wyposażona w nowoczesny sprzęt multimedialny, m.in.: ekran wielkoformatowy, tablicę interaktywną, system nagłośnieniowy, elektroniczny system sterowania zintegrowanego umożliwiający sterowanie rzutnikiem wielkoformatowym, nagłośnieniem, roletami zaciemniającymi. W *Auditorium Novum* odbywa się wiele zajęć dydaktycznych, wykładów otwartych, uroczystości, a także konferencji. Wyposażenie Auli stanowi: komputer, profesjonalny

projektor multimedialny z ekranem projekcyjnym o wymiarach 10:6 metrów, system nagłośnieniowy.

Zasoby biblioteczne oraz informacyjne

Biblioteka w PU AS gromadzi zbiory naukowe oraz prowadzi działalność na rzecz pracowników i studentów Uczelni. Pełni rolę biblioteki naukowej, gromadzi zbiory niezbędne do prowadzenia badań naukowych i realizowania procesu dydaktycznego na wszystkich prowadzonych w Uczelni kierunkach studiów. Posiada bogaty księgozbiór o charakterze ogólnym, obejmujący literaturę z nauk podstawowych oraz dziedzin i dyscyplin, do których przypisane są kierunki studiów.

Obecnie Biblioteka Uczelniana dysponuje zasobami tradycyjnymi (drukowanymi), jak i elektronicznymi, w tym:

- 50 582 książkami,
- 37 352 egzemplarzami czasopism naukowych,
- 156 sztukami zbiorów specjalnych (m.in. normy, katalogi, mapy),
- 1237 sztukami filmów instruktażowych, materiałów multimedialnych (w tym słownikami polsko-angielski i angielsko-polskimi na nośnikach typu pen-drive do nauki języków obcych),
- 16 gramy szkoleniowymi i zestawami kart dydaktycznych (w tym w języku angielskim).

Licencjonowane zasoby elektroniczne stanowią cenne uzupełnienie zbiorów drukowanych i są dostępne w sieci komputerowej Uczelni. W ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz innych platform dostępowych (np. Academica, IBUK, LEX) gwarantujemy powszechny i bezpłatny dostęp do najważniejszych publikacji naukowych w języku polskim i angielskim, we wszystkich dziedzinach wiedzy i specjalnościach naukowych. W grudniu 2020 r. Uczelnia kolejny raz wykupiła dostęp do bazy EBSCO. Licencjonowane bazy danych są ważną pomocą dla pracowników i studentów; większość baz posiada zbiory dynamiczne, tj. wymienne bądź uzupełniane w trakcie trwania umowy licencyjnej.

Ponadto możliwość korzystania ze zbiorów dolnośląskich bibliotek akademickich zapewnia Konsorcjum Dolnośląskich Bibliotek Cyfrowych, do którego Uczelnia przystąpiła w 2008 r.

Biblioteka Uczelniana obsługuje rocznie ponad 1 300 czytelników (spadek liczby czytelników w latach 2020 i 2021 spowodowany sytuacją epidemiologiczną), udostępniając im

ponad 12 tys. książek w formie tradycyjnej. Dostęp do katalogów bibliotecznych i zamawianie książek jest obecnie możliwe na miejscu w bibliotece oraz on-line w ramach systemu KOHA (trwają nadal prace przystosowujące obsługę czytelników w pełnym zakresie systemu KOHA).

Studenci oraz pracownicy mają możliwość korzystania z dodatkowych aplikacji i sprzętu, dostępnych na miejscu:

- stanowiska komputerowe (21 szt.) z dostępem do Internetu,
- skanery z oprogramowaniem OCR (2 szt.),
- drukarka, urządzenie kserograficzne
- program SIMIO – oprogramowanie symulacyjne,
- program ADONIS – oprogramowanie symulacyjne,
- program AnyLogic – oprogramowanie symulacyjne,

Biblioteka Uczelniana w znacznym stopniu zaktualizowała i uzupełniła swoje zbiory dzięki wsparciu finansowemu w ramach ministerialnego programu „Dydaktyczna inicjatywa doskonałości”, którego PU AS była dwukrotnym beneficjentem (2018, 2019).

Biblioteka stwarza również możliwość wypożyczenia gier edukacyjnych (w tym również w języku angielskim) na potrzeby prowadzenia atrakcyjnych i rozwojowych zajęć praktycznych ze studentami. Posiadane gry: Learning Battle Cards, Galimatias, Karty adding, Leonardo, LockLuck – gra coachingowa, Lumico – emocje, relacje, reakcje i zasoby, Kandydaci, Magneto, Manufaktura emocji, Morskie karty, Ocean możliwości, Simplicity – coaching tools, Synergia – szkoleniowa gra detektywistyczna, Values Poker – gra w wartości. Do dyspozycji nauczycieli są materiały szkoleniowe: Gry szkoleniowe ANDY KIRBY, Aktywne ćwiczenia szkoleniowe ANDY KIRBY. Gry te mogą być wykorzystywane w ramach realizacji przedmiotów z modułu: Teoria i praktyka reklamy.

Ponadto Uczelnia dysponuje w swoich zasobach bibliotecznych wielkim multimedialnym słownikiem polsko-angielskim i angielsko-polskim. Słownik w wersji na pendrivie. PU AS posiada również wykupiony dostęp do Wielkiego słownika angielsko-polskiego i polsko-angielskiego w internetowym serwisie WN PWN – pakiet na 20 jednoczesnychostępów.

Niezwykle istotny z punktu widzenia realizacji zakładanych efektów uczenia, w tym dostępu studentów do aktualnej wiedzy (współczesnych badań) są bazy danych – dostępne w

Bibliotece oraz na terenie uczelni (przez sieć IP). W tabeli przedstawiono te najistotniejsze dla studentów i wykładowców.

Tabela 3. Wybrane bazy danych dostępne w Bibliotece Uczelnianej

Nazwa bazy	Krótką charakterystyka
ACADEMICA	Academica pozwala na dostęp do ponad pół miliona pełnotekstowych publikacji – monografii, podręczników, skryptów, artykułów oraz całych numerów czasopism. Stale rozbudowywane zasoby Akademiki obejmują współczesne piśmiennictwo naukowe ze wszystkich dziedzin, w tym także najnowsze wydania podręczników akademickich oraz aktualne numery fachowych czasopism specjalistycznych, jak również teksty źródłowe, literaturę piękną oraz zbiory specjalne, które są przedmiotem badań naukowców. Tak ogromna baza wiedzy stanie się z pewnością ważnym narzędziem w nauce, pracy badawczej oraz dydaktycznej.
Bazy danych Biblioteki Narodowej	Ponad dwadzieścia baz danych prowadzonych w systemie MAK, w tym m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • Przewodnik Bibliograficzny – bieżąca polska bibliografia narodowa zawierająca opisy bibliograficzne książek opublikowanych w Polsce od roku 1976. • Bibliografia artykułów z czasopism polskich – składa się z trzech baz rejestrujących zawartość ważniejszych polskich czasopism. Obejmuje materiał od 1985 r. i jest aktualizowana. • Polonica Zagraniczne od roku 1993 – zawiera: opisy bibliograficzne książek uznanych za polonica i wydanych poza granicami Polski (od 1993 r.). • Centralny Katalog Czasopism Polskich – baza zawiera 32.000 rekordów polskich wydawnictw ciągłych opublikowanych w kraju i za granicą w latach 1661 – 1950, przechowywanych w bibliotekach polskich i zagranicznych • Centralny Katalog Czasopism Zagranicznych – największy w Polsce zbiór informacji o zagranicznych wydawnictwach ciągłych znajdujących się w bibliotekach polskich współpracujących z Centralnym Katalogiem Czasopism Zagranicznych Biblioteki Narodowej – obejmujący lata 1986-1998, utworzony w formacie ARKA, a liczący ponad 42.000 rekordów, aktualizowany
CEJSH	Elektroniczne czasopismo publikujące angielskie streszczenia artykułów i rozpraw z czasopism z zakresu nauk społecznych i humanistycznych, wydawanych w Europie Środkowej.
DOAJ – Directory of Open Access Journals	Baza naukowych czasopism elektronicznych w wolnym dostępie, zawierająca ponad 350 tytułów z zakresu dyscyplin akademickich – biologii, chemii, fizyki, matematyki, techniki, nauki o ziemi, językoznawstwa, literaturoznawstwa, sztuki, historii, socjologii, nauk politycznych, psychologii, filozofii, religii, edukacji, zarządzania i in.
EBSCO	Licencja obejmuje pakiet podstawowy 12 baz, w tym 7 baz pełnotekstowych zawierających czasopisma naukowe różnych wydawców, książki, gazety i inne publikacje, oraz 5 baz bibliograficznych. Bazy obejmują szeroki zakres dziedzinowy: nauki ścisłe, humanistyczne, społeczne, psychologię, edukację, nauki ekonomiczne, biznes, informatykę, technikę, biologię, chemię, fizykę, nauki medyczne, biomedyczne i wiele innych.
Humbul Humanities Hub	Anglojęzyczna baza kataloguje źródła internetowe z humanistyki (filozofia, historia, lingwistyka, literatura porównawcza, religia i in.)
ibuk.pl	Pierwsza i największa w Polsce internetowa biblioteka-czytelnia online, w której znajdują się książki elektroniczne: podręczniki akademickie i inne. Można w niej korzystać z pozycji z zakresu nauk ekonomicznych, nauk humanistycznych, nauk matematyczno-przyrodniczych, nauk społecznych, informatyki, medycyny, prawa. Można także korzystać ze słowników, leksykonów czy kompendiów, a także publikacji w języku angielskim i niemieckim.
IPL – Internet Public Library Online Serials	Dostęp do ok. 3000 tytułów czasopism elektronicznych z wielu dziedzin; wyszukiwanie wg słów kluczowych, dziedziny, typu publikacji; serwis prowadzony przez University of Michigan School of Information.

LEX SIGMA System Informacji Prawnej	<ul style="list-style-type: none"> • Tezy z piśmiennictwa, czyli zbiór cytatów z polskich i zagranicznych publikacji prawnych, pochodzących z czasopism takich jak: Europejski przegląd sądowy, Finanse Komunalne, Glosa, Krajowa Rada Sądownictwa, Państwo i Prawo, Przegląd podatkowy, Przegląd Prawa Handlowego, Samorząd Terytorialny, Przegląd Prawa Europejskiego, Common Market Law Review. • Autorskie wzory pism i umów przygotowane przez prawników specjalistów na zamówienie Redakcji Systemu Informacji Prawnej LEX. • Komplet metryk i skanów aktów prawnych opublikowanych w Dzienniku Ustaw i Monitorze Polskim od 1918 r. • Ujednolicone teksty aktów prawnych z Dziennika Ustaw i Monitora Polskiego. • Metryki i ujednolicone teksty aktów prawnych opublikowanych w Dziennikach Urzędowych • Komplet metryk aktów prawnych opublikowanych w 16 Wojewódzkich Dziennikach Urzędowych od 1999 r. • Wybór tekstów aktów korporacyjnych i pomników prawa polskiego. • Projekty ustaw wraz z uzasadnieniami (komplet projektów stanowiących przedmiot prac Sejmu od III kadencji). • Urzędowe wzory pism pochodzące z dzienników urzędowych. • Zestawienia, czyli dokumenty zawierające zestawienia danych z aktów prawnych. • Dane teleadresowe sądów, urzędów i innych instytucji działających na terenie RP. Kalkulatory.
LookSmart's FindArticles	Serwis umożliwiający wyszukiwanie artykułów (od 1998 r.) z ponad 300 światowych magazynów i czasopism z dziedzin: ekonomia i finanse, informatyka, technika, nauczanie, sport i sztuka.
Master File Premier	Wielodziedzinowa baza pełnotekstowa przeznaczona w szczególności dla bibliotek publicznych, zawierająca ok. 1.700 czasopism pełnotekstowych o tematyce ogólnej, społecznej, biznesowej, ochrony zdrowia, edukacji, zagadnień wielokulturowych. Baza zawiera ponadto ok. 500 informatorów pełnotekstowych, ok. 165 000 dokumentów źródłowych oraz kolekcje ponad 460 000 zdjęć, map i flag. Baza zawiera archiwum w formacie PDF od 1975 r. kluczowych publikacji: American Libraries, Foreign Affairs, History Today, Judaism, Library Journal, National Review, Saturday Evening Post i wielu innych.
Nauka Polska	Portal poświęcony w całości nauce polskiej. Zawiera głównie informacje o bazach danych prowadzonych i udostępnianych przez Ośrodek Przetwarzania Informacji: Badania naukowe SYNABA, Rozprawy doktorskie i habilitacyjne, Instytucje naukowe, Ludzie nauki i in.

3. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia:

Jednostką prowadzącą kierunki studiów jest uczelnia – Państwowa Uczelnia Angelusa Silesiusa, której Senat jest organem decyzyjnym w sprawie procesu kształcenia.

W 2008 roku, wdrożony został w Uczelni Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK) - ostatnie zmiany zostały wprowadzone w 2019 r. (tab. 4). Obecnie WSZJK tworzą: Kierunkowe Zespoły Zapewnienia Jakości Kształcenia (KZZJK), Uczelniany Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia (UZOJK) oraz Uczelniana Komisja ds. oceny nauczycieli akademickich. Kluczowymi działaniami WSZJK są: monitorowanie jakości kształcenia na poszczególnych kierunkach, poprzez m.in. ewaluacje programów kształcenia i planów studiów, a także dbałość o udział interesariuszy wewnętrznych i

zewnętrznych w ewaluacji efektów uczenia się. Funkcjonowanie WSZJK wspomaga Komisja ds. oceny nauczycieli akademickich, której wyniki prac pozwalają ocenić pracę, zaangażowanie i dbałość o jakość kształcenia kadry dydaktycznej.

Do podstawowych zadań UZOJK należy m.in.: opracowanie procedur oceny zajęć dydaktycznych i nauczycieli akademickich przez studentów, okresowa ewaluacja procesu kształcenia, organizacja szkoleń w ramach uczelnianej inicjatywy pn.: „Dydaktyka Szkoły Wyższej”, podejmowanie działań, zapewniających pożądaną jakość kształcenia. Kulturę jakości kształcenia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* (studia pierwszego stopnia) buduje KZZJK, w skład którego wchodzi nauczyciele akademicy oraz przedstawiciele środowiska społeczno-gospodarczego oraz studentów. To właśnie członkowie zespołu opracowują program uczenia się, w tym kierunkowe efekty uczenia, uwzględniając opinie interesariuszy wewnętrznych (studenci, nauczyciele akademicy) i zewnętrznych (przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego). KZZJK przedstawia raport z działalności z poprzedniego roku akademickiego UZOJK, który na podstawie zebranych wszystkich kierunkowych raportów, przygotowuje raport uczelniany i przedstawia go do zatwierdzenia Senatowi uczelni. Wyniki tych prac są na bieżąco dyskutowane z wykładowcami, przekazywane członkom KZZJK, Kolegium Rektorsko-Dyrektorskiemu. Gremia te diagnozują aktualne problemy sygnalizowane przez interesariuszy zewnętrznych. W ten sposób zapewniony jest proces monitorowania realizacji efektów uczenia się. Wyniki prac UZOJK, podsumowujące ocenę jakości kształcenia na poszczególnych kierunkach, prezentowane są publicznie – wszystkim studentom i pracownikom Uczelni (raz w roku).

Systemowym rozwiązaniem jest uaktualnianie katalogów informacyjnych ECTS ze szczególnym naciskiem na określenie celów kształcenia, przedmiotowych efektów uczenia oraz metod weryfikacji zakładanych efektów, wraz z szacowaniem punktacji ECTS, w czym pomocny jest ujednolicony wzór sylabusu (wraz instrukcją jego wypełniania). W roku akademickim 2016/2017 wprowadzono na wszystkich prowadzonych w uczelni kierunkach nową, ujednoliconą instrukcję przechowywania prac etapowych studentów w tzw. teczkach przedmiotowych. W teczkach tych znajdują się następujące dokumenty: aktualna, podpisana przez osobę/osoby prowadzące zajęcia karta przedmiotu (sylabus); opis warunków zaliczenia przedmiotu z podaniem kryteriów oceniania (rozkład oraz średnia ocen z poszczególnych elementów zaliczenia); przykładowe, ocenione, prace studentów, co najmniej jeden

egzemplarz z każdej oceny (testy, zadania, eseje, prezentacje multimedialne, itp.); w przypadku przedmiotów kończących się zaliczeniem lub egzaminem ustnym: zestaw pytań z załączoną skalą oceniania; w przypadku zajęć seminaryjnych: konspekty prac dyplomowych, wykaz bibliografii, artykuły itp.; opcjonalnie w zależności od formy zajęć lista obecności. Dokumentację dotyczącą osiągniętych przez studentów efektów uczenia się zbiera, przechowuje, a przede wszystkim analizuje KZZJK.

Szczególnie istotną rolę w WSZJK, w tym monitorowania realizacji efektów uczenia oraz procesu dostosowywania i udoskonalania procesu, jest analiza wyników ankiet studenckich, których wyniki przekazywane są m.in. Samorządowi Studenckiemu. Unikatowym działaniem było przeprowadzenie ankiet wśród studentów uczelni na temat szacowanej liczby punktów ECTS - wyniki wskazały na niewielką rozbieżność między wskazanymi punktami ECTS w planach studiów (kartach przedmiotów), a określeniem ich wagi (ECTS) przez studentów.

Systematycznie zbierane są również ankiety, kierowane do przedsiębiorstw, przyjmujących studentów na praktyki zawodowe. Wyniki tych ankiet mają istotny wpływ na koncepcje i programy uczenia, (w tym kierunkowe i przedmiotowe efekty uczenia się). W roku akademickim 2017/2018 w Instytucie wprowadzone zostały także tzw. ankiety eksperckie. Wyniki ankiet dyskutowane są m.in. podczas posiedzeń KZZJK, zebrań z pracownikami, spotkań ze studentami – stanowiąc kluczowe informacje w procesie modyfikowania koncepcji kształcenia na kierunku. W procesie dostosowywania programów kształcenia do wymagań współczesności aktywnie uczestniczą sami studenci. Ich przedstawiciele są członkami wielu gremiów – w tym Kierunkowego Zespołu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Do najważniejszych mechanizmów systemu doskonalenia jakości kształcenia zalicza się Jakości Kształcenia, Senatu: prace KZZJK (dyskusje, opracowywanie programów kształcenia, metod weryfikowania zakładanych efektów uczenia się); prace UZOJK (wdrażanie „dobrych praktyk”, np. tzw. kontroli wewnętrznych, komunikowanie interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym wyników ankietyzacji); współpracę nauczycieli akademickich oraz studentów kierunku logistyka z otoczeniem społeczno-gospodarczym – co również przyczynia się do procesu upracticzniania programu kształcenia (w tym wizyty studyjne, udział w targach, spotkaniach); rolę opiekunów praktyk, koordynatora ECTS, opiekunów poszczególnych lat; współpracę z Biurem Karier (w tym badanie losów absolwentów); śledzenie tendencji społeczno-gospodarczych na rynku pracy (dane statystyczne, diagnozy społeczne, raporty,

strategie rozwoju); rozwój własnej kadry - rozwój zawodowy (praktycznych umiejętności), a także naukowy pracowników Instytutu (udział w szkoleniach, kursach, organizacja konferencji, warsztatów, konserwatoriów, publikacje naukowe, granty wewnętrzne i zewnętrzne, udział w konferencjach, badania naukowe itd.); organizację corocznych dydaktycznych szkoleń wyjazdowych (Jagniątków: 30.11-02.12.2013 r., Żelazno: 17-19.10.2014 r., Karpacz: 17-19.10.2014 r., Polanica: 09-11.10.2015 r., Kowary: 14-15.10.2016 r., Jedlina Zdrój: 2021.10.2017 r., Jugowice: 12-13.10.2018 r., Sobieszów: 29-30.11.2019 r., szkolenie on-line: 04.12.2020 r. – Innowacyjne metody kształcenia na odległość, Karpacz: 10.2021 r.); udział interesariuszy wewnętrznych (studentów) – system ankiet, wnioski z ankiet; udział interesariuszy zewnętrznych (opinie interesariuszy, praktyki zawodowe, wykłady i spotkania, ankiety eksperckie, ankiety pracodawców przyjmujących studentów na praktyki zawodowe itd.).

Od wielu lat rozstrzygnięciami skarg i wniosków zgłaszanych przez studentów zajmuje się prorektor ds. dydaktycznych i studenckich. Rzecznikiem dyscyplinarnym ds. studentów od 2020 r. jest dr Piotr Sylwestrzak. Studenci w ankietach mają również możliwość oceny i wyrażenia opinii o funkcjonowaniu, pracy pozostałych działów (Dział Nauczania i Spraw Studenckich, Wydawnictwo i Biblioteka, Dział Administracji, sekretariaty instytutów).

Składowe programu studiów, w tym: opis ogólny, struktura programu (plan studiów), kierunkowe efekty uczenia się oraz katalog przedmiotów (sylabusy) są ogólnodostępne na stronie internetowej Uczelni (www.puas.pl, zakładka: Jakość kształcenia). Na stronie dostępne są także informacje na temat warunków rekrutacji. Studenci, m.in. poprzez Internet informowani są o możliwościach wsparcia ze strony Uczelni. Do publicznej informacji podany zostaje, po zaopiniowaniu przez Samorząd Studencki, Regulamin świadczeń materialnych. Studenci mają równy dostęp do informacji na temat m.in.: organizacji roku akademickiego, aktualnych wydarzeń; zasad dyplomowania; organizacji i zaliczania praktyk zawodowych (w tym Regulaminu studiów, niezbędnych dokumentów (np. formularzy umów z pracodawcami, zaświadczeń o odbyciu praktyki zawodowej, dziennika praktyki studenckiej), Kierunkowych regulaminów praktyk zawodowych dla studiów pierwszego i drugiego stopnia); uznawania efektów uczenia się i kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym; zasada potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów – Senat podjął w uchwale 50/2019 z dnia 25 września 2019 r. *w sprawie uchwalenia regulaminu organizacji procesu potwierdzania*

efektów uczenia w PWSZ w Wałbrzychu w sprawie wprowadzenia Regulaminu organizacji procesu potwierdzania efektów uczenia się, corocznie rektor zarządzeniem wskazuje kierunki studiów, na których może być realizowany proces potwierdzania efektów uczenia się. Sposób, częstość i zakres publicznego dostępu do informacji podlega corocznej ocenie - przez studentów (ankiety) oraz pracowników (opinie wyrażane podczas zebrań pracowników).

Rozwiązania i dobre praktyki w zakresie zapewniania wysokiej jakości kształcenia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne*, które uczelnia uznaje za szczególnie innowacyjne, oryginalne i efektywne:

- 1) Funkcjonowanie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia;
- 2) Aktywność przedstawicieli środowiska społeczno-gospodarczego w ramach Rady Uczelni;
- 3) Działania podejmowane w ramach podpisanych licznych umów i porozumień z interesariuszami zewnętrznymi. Ścisła współpraca z interesariuszami wewnętrznymi: Samorządem Studenckim, przedstawicielami studentów, członkami Kierunkowego Zespołu Zapewnienia Jakości Kształcenia, pracownikami naukowo-dydaktycznymi prowadzącymi zajęcia;
- 4) Działalność Biura Karier - organizowanie warsztatów i kursów doskonalenia kompetencji zawodowych, w tym umiejętności interpersonalnych (internetowy system zapisów), promowanie wśród studentów przedsiębiorczości, np. poprzez organizowanie Dnia Kariery, śledzenie losów absolwentów poprzez ankietyzację (on-line), organizowanie i aktywny udział w targach pracy itd.;
- 5) Wspieranie aktywności studentów w licznych kołach naukowych;
- 6) Poddawanie się dobrowolnej ocenie zewnętrznej, np. w ramach certyfikatu „Uczelnia Liderów” (pierwszy raz certyfikat ten uczelnia uzyskała w 2014 r. 2017), a ostatnio w 2021 r. (zdobywając jednocześnie tytuł „Lider w kształceniu zdalnym”); certyfikaty Studia z Przyszłością dla kierunków: Architektura wnętrz i Techniki dentystyczne (za 2020 r.);
- 7) Nagrody dla absolwentów uczelni - nagrody i wyróżnienia przyznawane są za wyniki w nauce, aktywność na rzecz rozwoju Uczelni, a także najlepsze prace dyplomowe – nagrody wręczane są każdego roku, podczas Święta Uczelni (15 czerwca);

- 8) Nagrody Dolnośląskiego Urzędu Marszałkowskiego: „Najlepszy Dyplom” - nagrody dla najlepszych absolwentów uczelni, budujące poczucie tożsamości absolwentów PWSZ AS i podkreślające rangę Uczelni w regionalnym systemie szkolnictwa wyższego;
- 9) Stałe inwestowanie w rozwój zaplecza dydaktycznego Uczelni;
- 10) Organizowanie wewnętrznych szkoleń z zakresu dydaktyki szkoły wyższej - w tym dwudniowe szkolenia wyjazdowe, organizowane cyklicznie (raz w roku – na początku każdego roku akademickiego).

V. Wnioski z analizy zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy oraz wnioski z analizy wyników monitoringu losów absolwentów

Istotne z perspektywy kształtowania programu studiów kierunku było określenie potencjału rynku pracy, jaki wynika z istotnego znaczenia miasta Wałbrzycha dla regionu. W Wałbrzychu i miastach ościennych swoje siedziby ma szereg urzędów i instytucji publicznych, które dostosowując się do współczesnych trendów e-administracji oraz dotąd nieznanymi potrzeb społeczeństwa ponowoczesnego zmuszone są do wykorzystania zasobów ludzkich w ramach usprawniania własnej działalności. Kierunek Bezpieczeństwo wewnętrzne wychodzi naprzeciw oczekiwaniom pracodawców zidentyfikowanym na lokalnym i krajowym rynku pracy. Profil praktyczny, w ramach którego większość przedmiotów jest prowadzona w formie ćwiczeń i warsztatów (tzw. zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne) przez nauczycieli akademickich posiadających doświadczenie zawodowe oraz 960 godzin praktyk zawodowych, wyposaży studentów w wiedzę i umiejętności oraz kompetencje społeczne pożądane na rynku pracy. O wysokiej aplikacyjności kierunku świadczą liczne opinie interesariuszy zewnętrznych wyrażających poparcie dla idei i kształtu programowego kierunku.

Badanie rynku pracy na terenie województwa dolnośląskiego pod nazwą „Barometr zawodów 2021 i 2022”, daje odpowiedź na pytanie, jakie jest zapotrzebowanie na pracowników służb mundurowych w regionie. Na 26 powiatów oraz 4 miasta na prawach powiatu, województwa dolnośląskiego aż w 24-ech z nich występuje deficyt (przy czym w pięciu duży deficyt) poszukujących pracy w branży

mundurowej, co oznacza, że w najbliższym czasie pracownicy mundurowi nie powinni mieć trudności ze znalezieniem pracy, bowiem zapotrzebowanie pracodawców będzie w ich przypadku duże, a podaż pracowników chętnych do podjęcia zatrudnienia i mających odpowiednie kwalifikacje – niewielka. Równowaga popytu do podaży w zatrudnieniu pracowników mundurowych występuje jedynie w 3 powiatach województwa (górowskim, trzebnickim, świdnickim), tak więc liczba ofert pracy dla pracowników mundurowych w tych powiatach będzie zbliżona do liczby osób zdolnych i chętnych do podjęcia zatrudnienia w tym zawodzie. Nadwyżki zapotrzebowania na zawody mundurowe nie odnotowano w żadnym z powiatów województwa dolnośląskiego.

Przytoczone powyżej badania wskazują również na stopień zapotrzebowania rynku pracy na pracowników mundurowych. Utrzymuje się on na stałym poziomie w 29 powiatach województwa dolnośląskiego a w jednym z nich (powiat strzeliński) odnotowano szybki wzrost zapotrzebowania na te zawody.

Powyższe dane są zatem argumentem przemawiającym za potrzebą utworzenia w Uczelni kierunku studiów *Bezpieczeństwo wewnętrzne* zgodnie z zapotrzebowaniem lokalnego rynku pracy na pracowników służb mundurowych, co jest zgodne z misją Państwowej Uczelni Angelusa Silesiusa.